

MONITOROVANIE VYUŽÍVANIA VHODNOSTI UČEBNICE

Informatika pre SŠ – tematický zošit Práca s grafikou

Autori učebnice: doc. RNDr. Ľubomír Salanci, PhD.

Vydavateľstvo: Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s.r.o.

Rozsah učebnice: 48 strán

2016

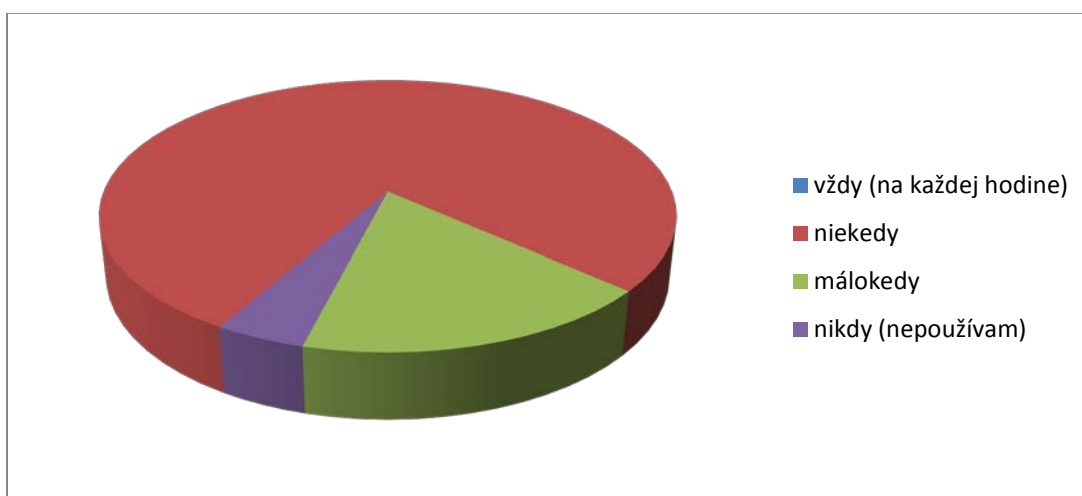
spracovala: PaedDr. Drahoslava Kečkéšová, PhD.

časť Zhrnutie

1. Uvedenú učebnicu na hodinách informatiky používate

Touto otázkou sme zisťovali, do akej miery učitelia učebnicu používajú.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vždy (na každej hodine)	0	0,0
niekedy	18	78,3
málokedy	4	17,4
nikdy (nepoužívam)	1	4,3

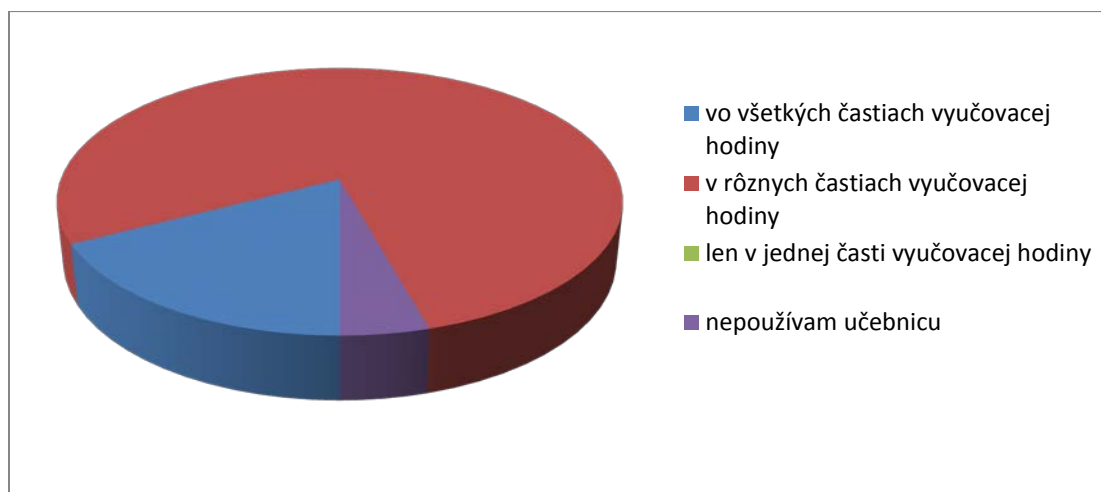
Žiaden z učiteľov neuviedol, že učebnicu používa na každej vyučovacej hodine. Jeden učiteľ uviedol, že ju nepoužíva nikdy. 78,3 % učiteľov uviedlo, že uvedenú učebnicu používa niekedy, 17,4 % ju používa málokedy a minimálne.

časť Zhrnutie

2. V ktorej časti vyučovacej hodiny učebnicu používate?

Následne sme zisťovali, či učitelia používajú učebnicu v priebehu celej vyučovacej hodiny informatiky, alebo len v niektorých jej častiach, respektíve ju nepoužívajú vôbec.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vo všetkých častiach vyučovacej hodiny	4	17,4
v rôznych častiach vyučovacej hodiny	18	78,3
len v jednej časti vyučovacej hodiny	0	0,0
nepoužívam učebnicu	1	4,3

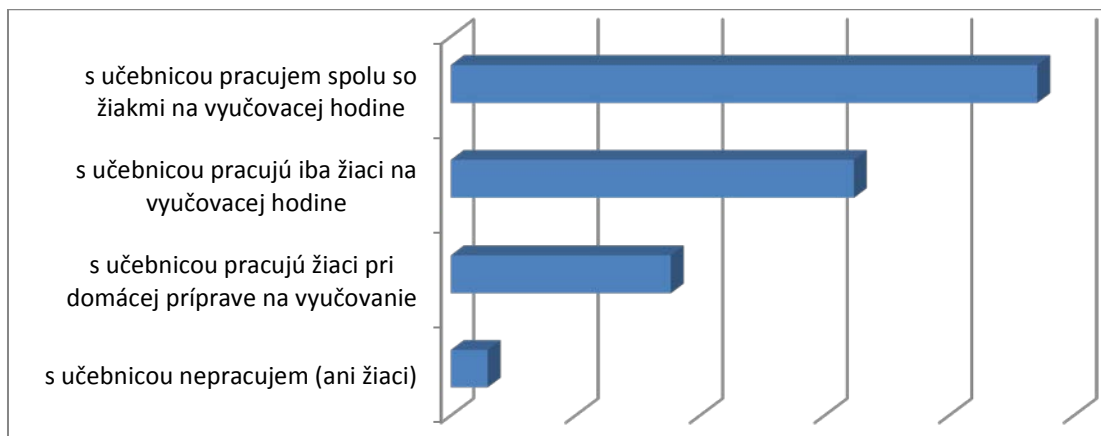
Učitelia informatiky používajú túto učebnicu najviac v rôznych častiach vyučovacej hodiny (78,3 %). 17,4 % učiteľov používa učebnicu vo všetkých častiach. Nikto z respondentov nevedol, že učebnicu používa len v jednej časti vyučovacej hodiny. Jeden učiteľ uviedol, že učebnicu na vyučovacej hodine nepoužíva vôbec.

časť Zhrnutie

3. Ktorý spôsob práce s učebnicou uprednostňujete?

Zaujímalo nás, ako učitelia používajú učebnicu na vyučovacej hodine. Či ju využívajú na spoločnú prácu, samostatnú prácu žiakov alebo na ich domácu prípravu. Respondenti mohli označiť viac odpovedí.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
s učebnicou pracujem spolu so žiakmi na vyučovacej hodine	16	47,1
s učebnicou pracujú iba žiaci na vyučovacej hodine	11	32,4
s učebnicou pracujú žiaci pri domácej príprave na vyučovanie	6	17,6
s učebnicou nepracujem (ani žiaci)	1	2,9

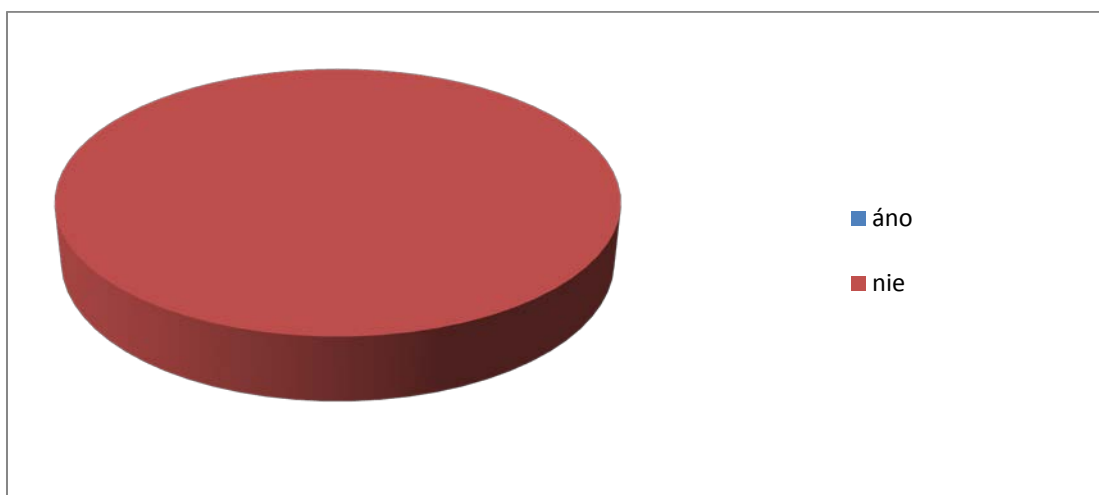
Z 34 odpovedí v 47,1 % sa učitelia vyjadrili, že učebnicu využívajú na prácu so žiakmi počas vyučovacej hodiny a v 17,6 % odpovediach potvrdili využívanie učebnice pri domácej príprave žiakov. V 32,4 % odpovedí učitelia uviedli, že s učebnicou pracujú len žiaci na vyučovacej hodine. Jeden z učiteľov uviedol odpoveď, že s učebnicou nepracujú ani žiaci ani učitelia.

časť Odbornosť

4. Vyskytujú sa v učebnici odborné chyby?

Touto otázkou sme zisťovali, či sa z pohľadu učiteľov vyskytujú v učebnici odborné chyby. Učitelia, ktorí sa vyjadrili negatívne, neodpovedali ďalej na otázku vo vzťahu k množstvu chýb v učebnici.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	0	0,0
nie	23	100,0

Žiaden učiteľ si nemyslí, že sa v učebnici nachádzajú odborné chyby.

časť Odbornosť

5. Aké množstvo odborných chýb je v učebnici?

V súvislosti s výskytom odborných chýb v učebnici nás zaujímalo, aké množstvo chýb sa v nej podľa učiteľov vyskytuje.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
veľa (viac ako 10)	0	0,0
málo (5 - 10)	0	0,0
veľmi málo (menej ako 5)	0	0,0
nie sú v nej odborné chyby	0	0,0

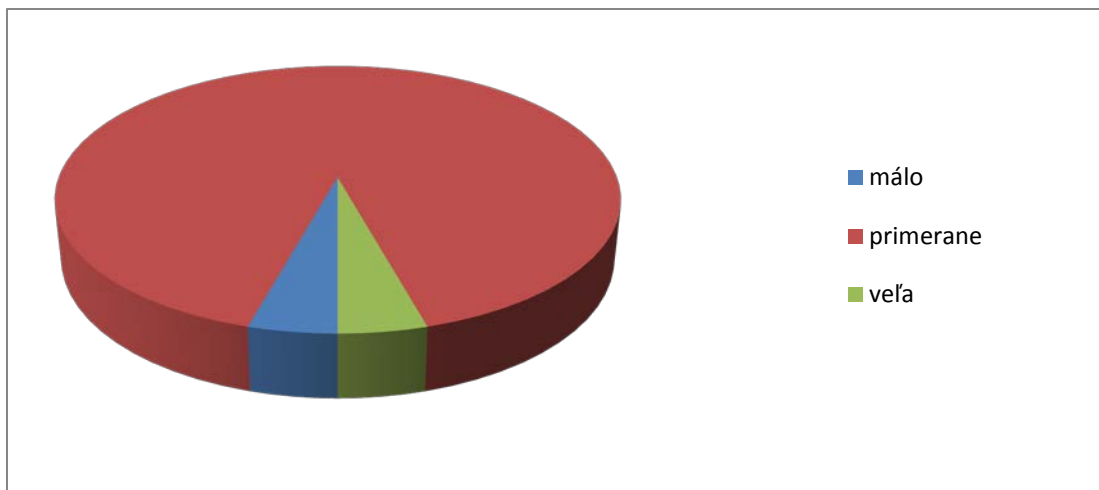
Žiaden učiteľ v predchádzajúcej otázke neuviedol, že v učebnici sa nachádzajú odborné chyby.

časť Textová časť učebnice

6. Ako hodnotíte množstvo textu v učebnici? Textu je

Zisťovali sme, čo si učitelia myslia o množstve textu v učebnici. Či ho považujú za primerané alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
málo	1	4,3
primerane	21	91,3
veľa	1	4,3

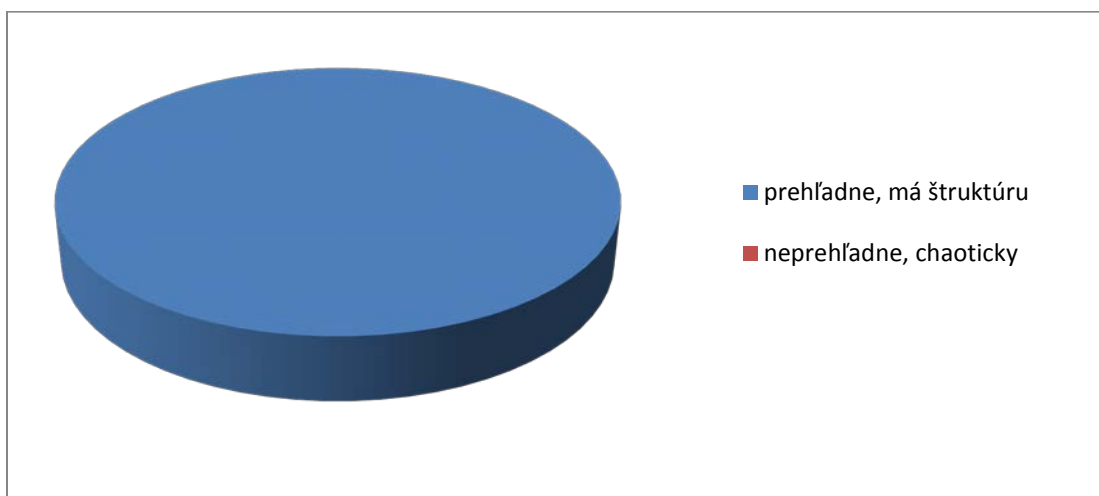
Takmer všetci učitelia (91,3 %) pokladá množstvo textu za primerané. Iba jeden učiteľ si myslí, že v tejto učebnici je veľa textu, a jeden, že textu je málo.

časť Textová časť učebnice

7. Text v učebnici je spracovaný

Touto otázkou sme sledovali, či má podľa učiteľov text logickú štruktúru, alebo považujú učebnicu za chaoticky a neprehľadne spracovanú.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
prehľadne, má štruktúru	23	100,0
neprehľadne, chaoticky	0	0,0

Všetci odpovedajúci učitelia považujú text za prehľadný, so štruktúrou.

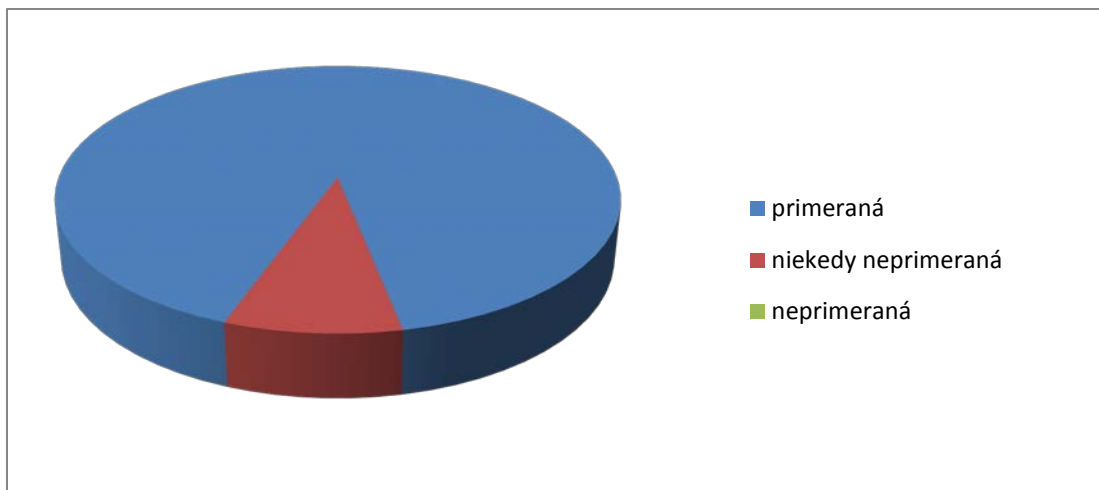

časť Textová časť učebnice

8. Zrozumiteľnosť textu v učebnici je

V nadväznosti na prehľadnosť textu učebnice sme sa učiteľov pýtali na jeho zrozumiteľnosť.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
primeraná	21	91,3
niekedy neprimeraná	2	8,7
neprimeraná	0	0,0

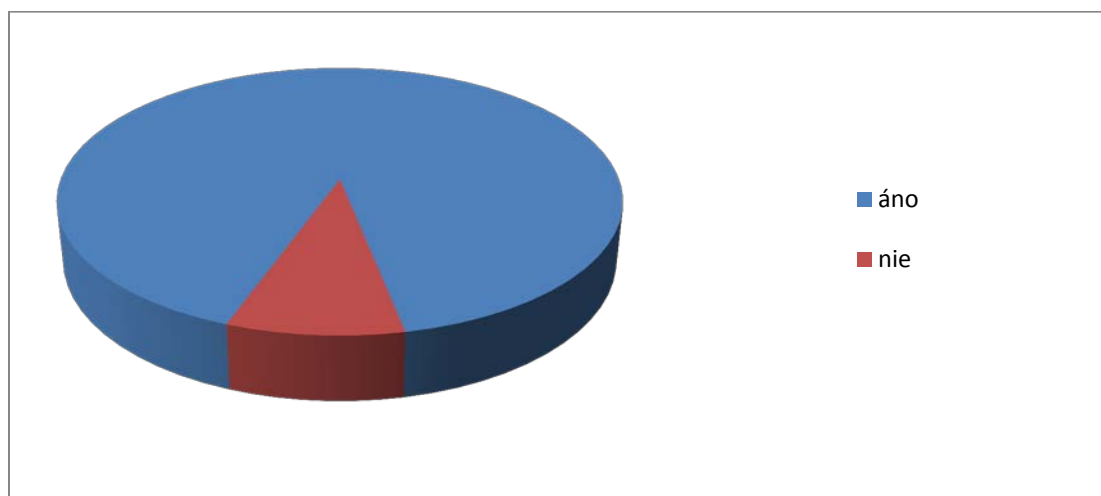
Takmer všetci odpovedajúci učitelia považujú zrozumiteľnosť textu za primeranú. Dvaja učitelia (8,7 %) považujú zrozumiteľnosť textu za niekedy neprimeranú a nikto ju nepovažuje za neprimeranú.

časť Textová časť učebnice

9. Text v učebnici je spracovaný veku primerane

Cieľom tejto otázky bolo zistiť názor učiteľov na to, či je text v učebnici spracovaný primerane veku žiakom.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	21	91,3
nie	2	8,7

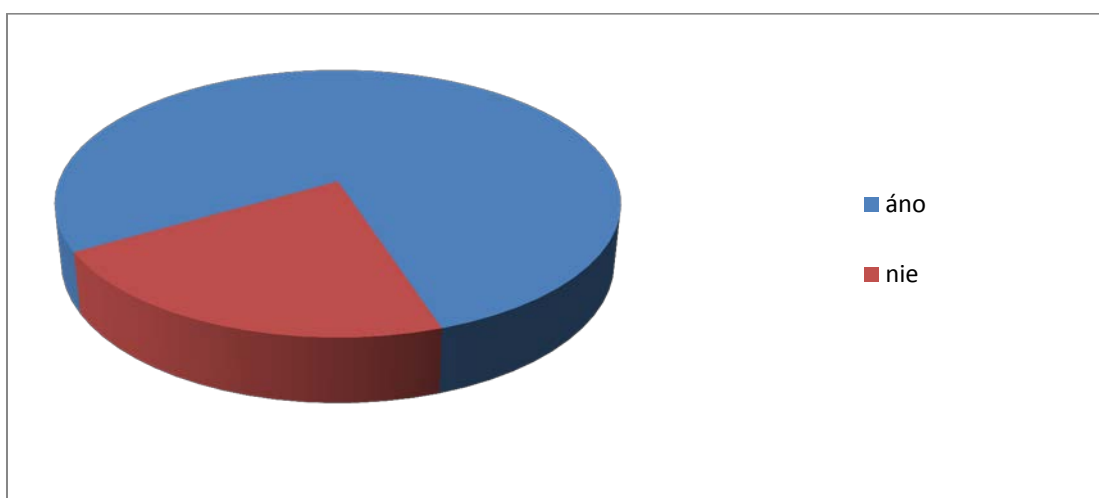
Takmer všetci odpovedajúci učitelia (91,3 %) si myslia, že text je veku primeraný. Dvaja učitelia (8,7 %) považujú text za veku neprimeraný.

časť Textová časť učebnice

10. Učebnica je spracovaná tak, že podnecuje žiakov záujem o danú tému

Zaujímalo nás, či je text učebnice pre žiakov podnecujúci a navodzujúci záujem o danú tému.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	18	78,3
nie	5	21,7

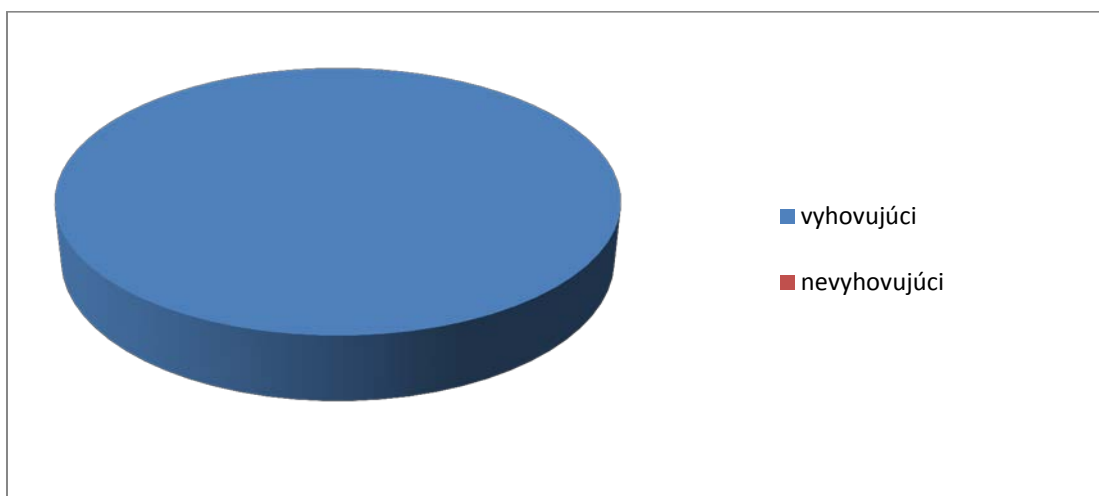
Väčšina učiteľov (78,3 %) zastáva názor, že učebnica je spracovaná tak, že podnecuje žiakov záujem o danú tému, 21,7 % si myslí opak.

časť Textová časť učebnice

11. Veľkosť a typ písma v učebnici je

Touto otázkou sme chceli zistiť, čo si učitelia myslia o formálnej stránke učebnice z pohľadu veľkosti a typu písma.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vyhovujúci	23	100,0
nevyhovujúci	0	0,0

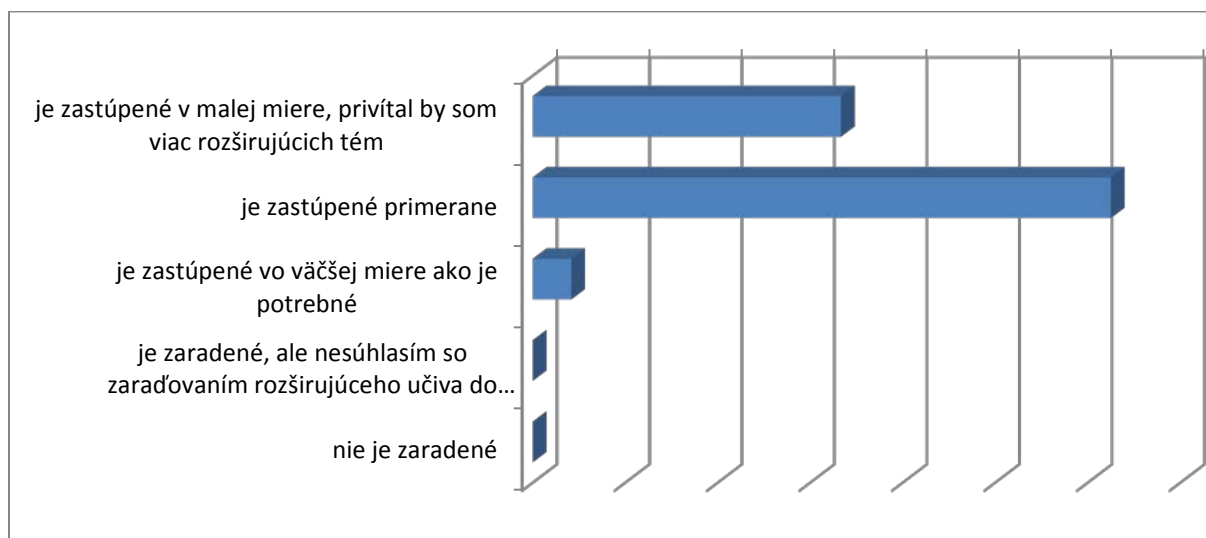
Všetci učitelia konštatovali, že veľkosť a typ písma sú vyhovujúce.

časť Textová časť učebnice

12. Rozširujúce učivo v učebnici, ktoré nie je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu

Okrem množstva textu sme chceli poznať názor učiteľov na zastúpenie rozširujúceho učiva v učebnici. Respondenti mohli označiť viac odpovedí.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
je zastúpené v malej miere, privítal by som viac rozširujúcich tém	8	33,3
je zastúpené primerane	15	62,5
je zastúpené vo väčšej miere ako je potrebné	1	4,2
je zaradené, ale nesúhlasím so zaradovaním rozširujúceho učiva do učebnice	0	0,0
nie je zaradené	0	0,0

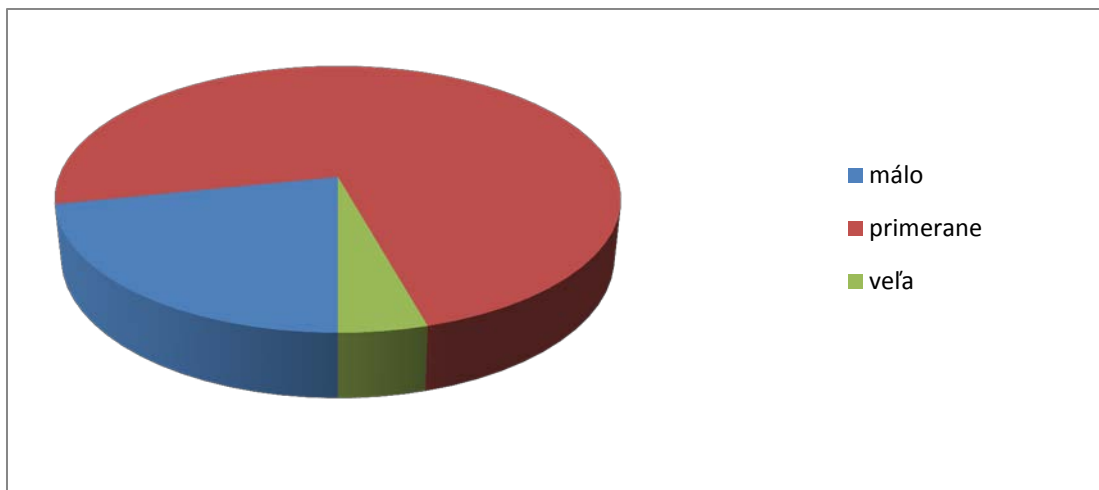
V súvislosti s rozširujúcim učivom mohli respondenti označiť viac odpovedí. Učitelia uviedli vo svojich odpovediach, že rozširujúce učivo je v učebnici zastúpené primerane (62,5 %). V 33,3 % odpovedí vyjadrili, že by dokonca privítali viac takýchto tém. Naopak, v 4,2 % odpovedí sa odráža názor, že zastúpenie rozširujúceho učiva je väčšie. Ďalšie odpovede neboli uvedené.

časť Úlohy v učebnici

13. Ako hodnotíte množstvo úloh v učebnici? Úloh je v učebnici

V súvislosti s úlohami v učebnici sa v dotazníku nachádzalo šesť rôznych otázok. V tejto otázke sme zisťovali, čo si učitelia myslia o množstve úloh v učebnici. Či ho považujú za primerané alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
málo	5	21,7
primerane	17	73,9
veľa	1	4,3

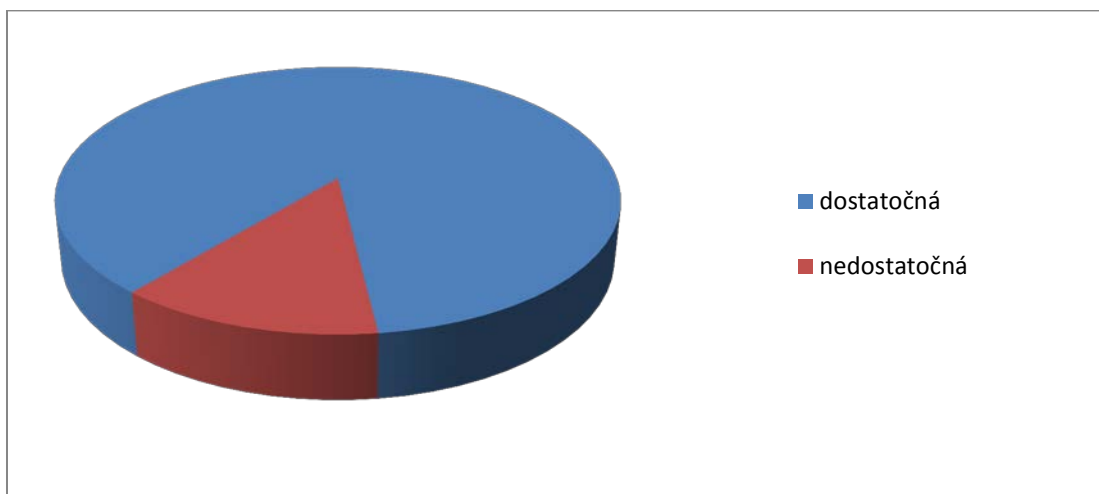
73,9 % učiteľov považuje počet úloh za primeraný. 21,7 % učiteľov sa zhodla na tom, že v učebnici je málo úloh a 4,3 % učiteľov naopak uvádza, že úloh je priveľa.

časť Úlohy v učebnici

14. Rozmanitosť úloh je

Chceli sme tiež vedieť, či sú podľa učiteľov zastúpené rôzne typy úloh dostatočne alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
dostatočná	20	87,0
nedostatočná	3	13,0

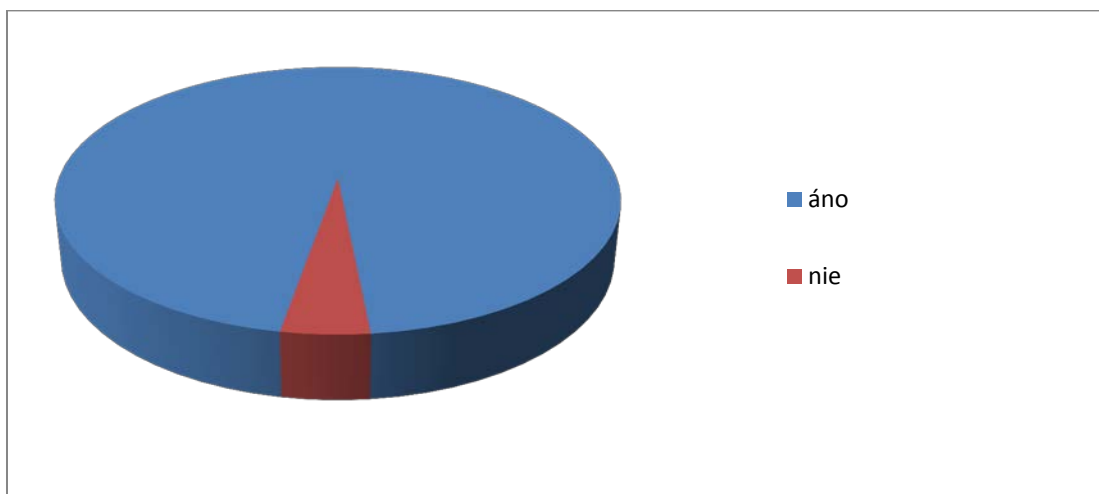
Väčšina učiteľov (87 %) je s rozmanitosťou úloh spokojná. Pre 13 % učiteľov je však táto rozmanitosť nedostatočná.

časť Úlohy v učebnici

15. Sú úlohy v učebnici veku primerané?

Cieľom tejto otázky bolo zistiť názor učiteľov na to, či sú úlohy v učebnici primerané pre žiakov piateho ročníka základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	22	95,7
nie	1	4,3

Takmer všetci učitelia (95,7 %) posúdili úlohy v učebnici ako veku primerané žiakom. Jeden učiteľ uviedol, že úlohy nie sú veku primerané.

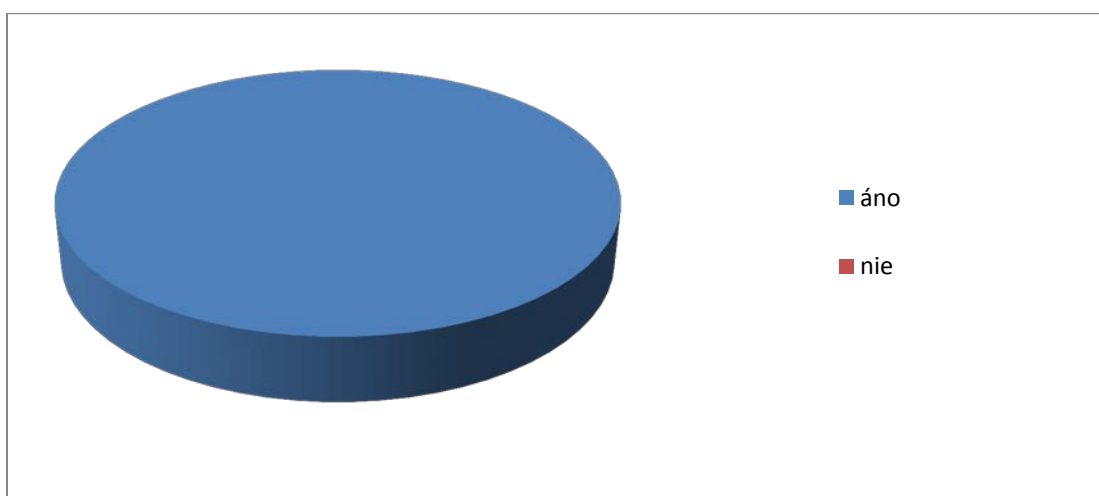

časť Úlohy v učebnici

16. Súvisia úlohy v učebnici s obsahovou stránkou textu?

Touto otázkou sme chceli zistiť, či podľa učiteľov úlohy v učebnici korešpondujú s obsahom príslušného textu.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	23	100,0
nie	0	0,0

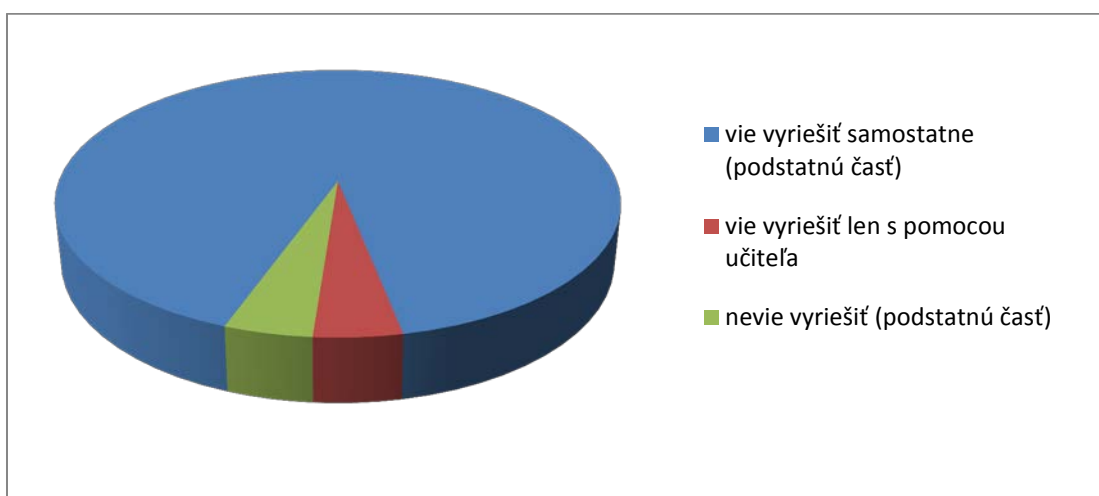
Všetci odpovedajúci učitelia ohodnotili úlohy za korešpondujúce s príslušným textom.

časť Úlohy v učebnici

17. Úlohy sú navrhnuté tak, že ich žiak...

Touto otázkou sme zistovali, čo si učitelia myslia o schopnosti žiakov vyriešiť dané úlohy samostatne.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vie vyriešiť samostatne (podstatnú časť)	21	91,3
vie vyriešiť len s pomocou učiteľa	1	4,3
nevie vyriešiť (podstatnú časť)	1	4,3

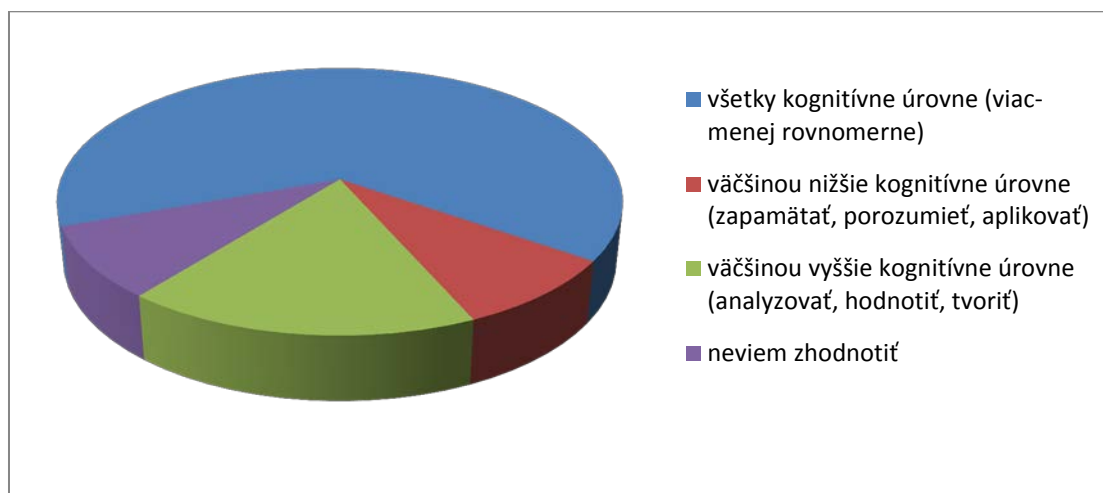
91,3 % učiteľov uviedlo, že podstatnú časť úloh vedia žiaci vyriešiť samostatne. Jeden učiteľ si myslí, že len s pomocou učiteľa a jeden, že podstatnú časť úloh žiaci nevedia vyriešiť žiadnym spôsobom.

časť Úlohy v učebnici

18. Úlohy sú zamerané na...

Zaujímalo nás tiež, či učitelia rozlišujú kognitívnu úroveň úloh, alebo ju nevedia posúdiť.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
všetky kognitívne úrovne (viac-menej rovnomerne)	15	65,2
väčšinou nižšie kognitívne úrovne (zapamätať, porozumieť, aplikovať)	2	8,7
väčšinou vyššie kognitívne úrovne (analyzovať, hodnotiť, tvoriť)	4	17,4
neviem zhodnotiť	2	8,7

Aktuálne trendy v metodike tvorby úloh smerujú k Bloomovej revidovanej taxonómii. 65,2 % učiteľov sa vyjadrilo, že úlohy sú z hľadiska kognitívnych operácií zastúpené viac-menej rovnomerne. 8,7 %, že úlohy sú zamerané hlavne na nižšie kognitívne úrovne – zapamätať, porozumieť, aplikovať. 17,4 % učiteľov uviedlo, že úlohy sú zamerané väčšinou na vyššie kognitívne úrovne (analyzovať, hodnotiť, tvoriť). 8,7 % opýtaných učiteľov nevie posúdiť kognitívnu úroveň úloh.

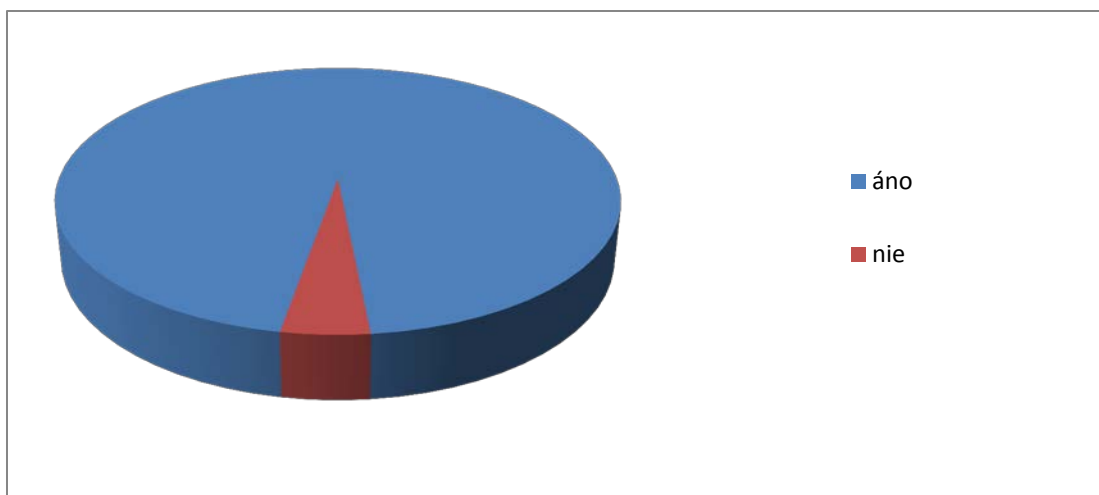
Keďže sme nerobili podrobnú analýzu úloh z hľadiska kognitívnych úrovní, nemôžeme uvedené výsledky ďalej interpretovať.

časť Grafická úprava učebnice

19. Obrázky v učebnici sú vhodne vybrané a korešpondujú s témou.

Učiteľov sme sa pýtali aj na vhodnosť obrázkov v súvislosti s danou témou.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	22	95,7
nie	1	4,3

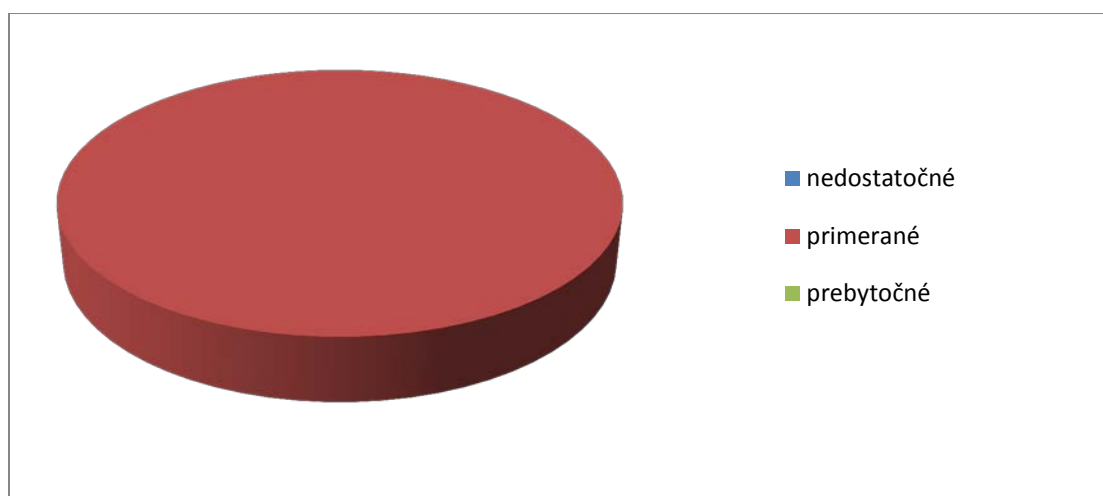
Takmer všetci odpovedajúci učitelia sa zhodli, že obrázky v učebnici sú vhodne vybrané a korešpondujú s témou.

časť Grafická úprava učebnice

20. Množstvo obrázkov v učebnici je

Touto otázkou sme zisťovali, či učitelia považujú množstvo obrázkov v učebnici za dostačujúce, primerané, prípadne prebytočné.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
nedostatočné	0	0,0
primerané	23	100,0
prebytočné	0	0,0

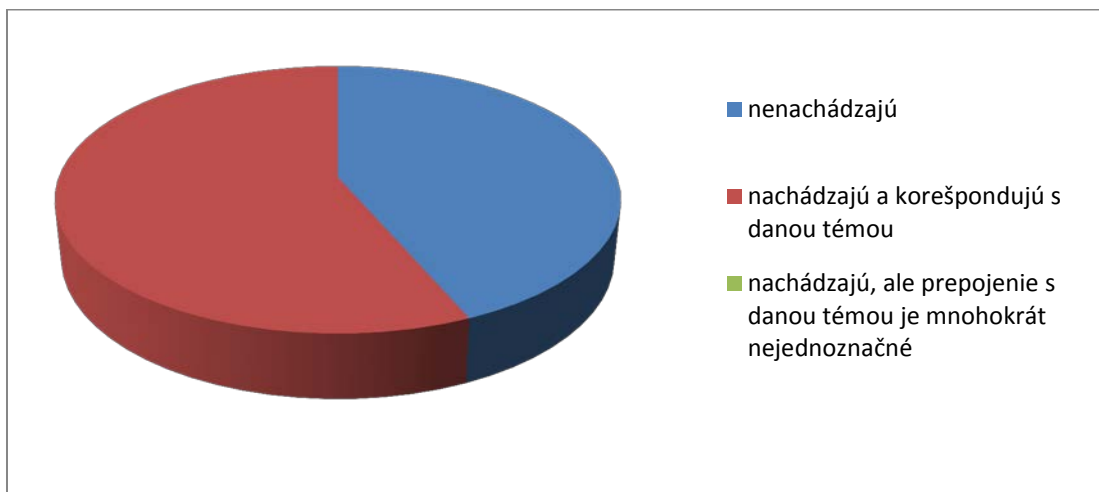
Všetci učitelia považujú množstvo obrázkov v učebnici za primerané.

časť Grafická úprava učebnice

21. Grafy a tabuľky sa v učebnici

Okrem textu a obrázkov nás zaujímalo, čo si učitelia myslia o grafoch a tabuľkách umiestnených v učebnici a ich korešpondovaní s danou témou.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
nenachádzajú	10	43,5
nachádzajú a korešpondujú s danou témou	13	56,5
nachádzajú, ale prepojenie s danou témou je mnohokrát nejednoznačné	0	0,0

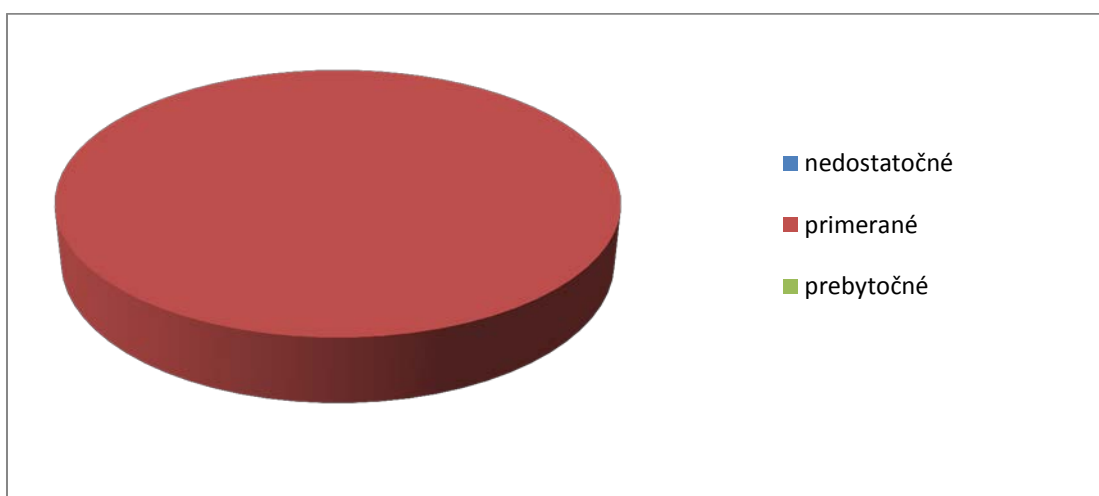
43,5 % z dotazovaných učiteľov uviedlo, že sa v učebnici grafy a tabuľky nenachádzajú. Spokojnosť, a teda, že tabuľky a grafy sa v učebnici nachádzajú a korešpondujú s danou témou, vyjadrilo 56,5 % učiteľov.

časť Grafická úprava učebnice

22. Množstvo grafov a tabuliek v učebnici je

Zaujímalo nás tiež názor učiteľov na primeranosť množstva grafov a tabuliek v učebnici pre piaty ročník základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
nedostatočné	0	0,0
primerané	23	100,0
prebytočné	0	0,0

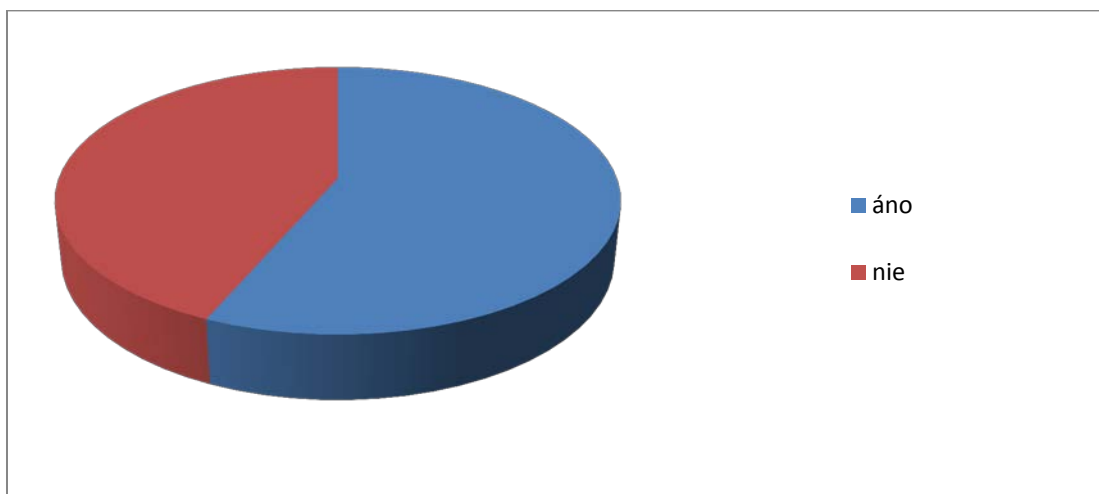
Všetci učitelia považujú množstvo grafov a tabuliek v učebnici za primerané.

časť Grafická úprava učebnice

23. Má byť súčasťou učebnice aj vecný, príp. menný register?

Vzhľadom na doterajšie pripomienky učiteľov sme chceli vedieť, aké percento učiteľov by chcelo mať v učebnici vecný, prípadne menný register.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	13	56,5
nie	10	43,5

56,5 % učiteľov uviedlo, že vecný príp. menný register by mal byť súčasťou učebnice. Ostatní učitelia (43,5 %) si myslia, že register nemá byť súčasťou tejto učebnice.

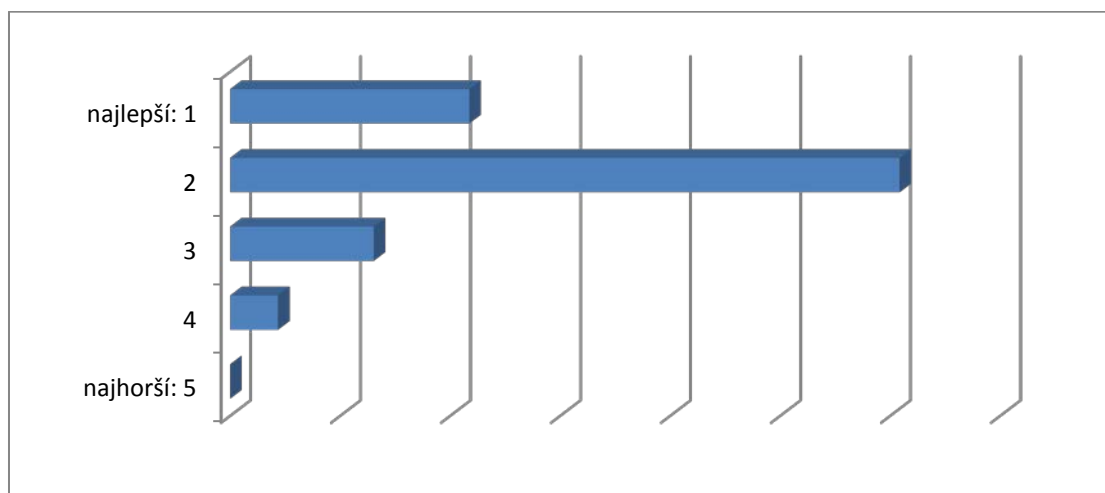

časť Celkové hodnotenie učebnice

24. Ako hodnotíte celkovú kvalitu učebnice?

V súvislosti so všetkými predchádzajúcimi otázkami je pre nás výpovedná aj výsledná známka (známkovanie ako v škole), ktorou by učitelia ohodnotili danú učebnicu informatiky pre základné školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
najlepší: 1	5	21,7
2	14	60,9
3	3	13,0
4	1	4,3
najhorší: 5	0	0,0

Podľa „známkovania v škole“ celkovo pozitívne hodnotí danú učebnicu informatiky 82,6 % učiteľov, z toho 21,7 % dáva učebnici jednotku a 60,9 % ju ohodnotilo dvojkou. 13 % odpovedajúcich učiteľov dáva učebnici priemernú známku trojku. Jeden učiteľ učebnicu ohodnotil známkou štyri a hodnotenie učebnice známkou päť sa nevyskytlo. Priemerná známka 2,0.

časť Celkové hodnotenie učebnice

25. Sem môžete napísať návrhy na zlepšenie tejto konkrétnej učebnice

V poslednej časti dotazníka učitelia mohli napísať konkrétne návrhy, ktoré by podľa nich prispeli k zlepšeniu kvality uvedenej učebnice.

Vlastnými slovami – konkrétnejšie sa vyjadrili 3 učitelia, čo predstavuje len 13 % z celkového počtu respondentov.

Väčšina návrhov a pripomienok sa týka celkovej frustrácie z nedostatku učebníc informatiky pre stredné školy a tým, ako si učitelia musia hľadať náhradné zdroje na internete alebo používať české učebnice. Navrhujú, aby učebnica a úlohy k nej boli v elektronickej forme, najlepšie dostupné na internete.

Záver

Našou úlohou sme zisťovali stav využívania učebníc Informatika pre SŠ – tematický zošit Práca s grafikou ako východisko k opätovnému schvaľovaciemu procesu.

Do prieskumu sa zapojilo 23 učiteľov z celkového počtu 246 gymnázií.

Z dôvodu nízkeho počtu respondentov sme výsledky prieskumu neinterpretovali a tiež nevyvodzujeme závery.

V časti návrhy na zlepšenie učebnice sa niektorí učitelia vyjadrili k nedostatku učebníc z informatiky pre stredné školy. Navrhujú, aby učebnice a úlohy k nim boli v elektronickej forme, najlepšie dostupné na internete.